

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 119g/2023

privind excepția de neconstituționalitate a textelor „incapacitate de a își executa obligațiile” și „incapacitatea de a își onora obligațiile” din articolul 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012

CHIȘINĂU
1 august 2023

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Nicolae ROȘCA, *Președinte*,
dnei Domnica MANOLE,
dnei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 18 aprilie 2023,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 1 august 2023, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „incapacitate de a își executa obligațiile” și „incapacitatea de a își onora obligațiile” din articolul 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Alexandr Carapencov, administrator statutar al SRL „Avangard Mega”, în dosarul nr. 2i-19/2022, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Ana Bologan, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. FPC „Numina” SRL și SRL „General Building” au formulat o cerere introductivă către debitorul „Avangard Mega” SRL.

4. Prin Încheierea din 23 septembrie 2022, Judecătoria Cahul a admis cererea introductivă privind intentarea procedurii de insolvență.

5. La 5 aprilie 2023, dl Alexandr Carapencov, administrator statutar al SRL „Avangard Mega”, a ridicat excepția de neconstituționalitate a textelor „incapacitate de a își executa obligațiile” și „incapacitatea de a își onora obligațiile” din articolul 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

6. Prin Încheierea din aceeași dată, Judecătoria Cahul a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...]”.

8. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 sunt următoarele:

Articolul 2

Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

[...]

incapacitate de plată – situație financiară a debitorului caracterizată prin **incapacitatea lui de a își executa obligațiile** pecuniare scadente, inclusiv obligațiile fiscale. Incapacitatea de plată este prezumată în cazul în care debitorul este în întârziere de plată mai mult de 60 de zile;

insolvență – situație financiară a debitorului caracterizată prin **incapacitatea de a își onora obligațiile** de plată;

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției menționează că prevederea contestată este lipsită de previzibilitate și de claritate. Astfel, textul de lege criticat le acordă tribunalelor o marjă discreționară pentru determinarea criteriilor obiective pe baza cărora urmează a fi apreciată existența sau inexistența stării de insolvență. De asemenea, legea nu stabilește criterii obiective de determinare a incapacității de plată a debitorului și posibilitatea de a deroga de la raportul administratorului provizoriu. În acest sens, omisiunea de a reglementa criteriile obiective pe baza cărora urmează a fi apreciată „incapacitatea de a își executa obligațiile” restrânge în mod nejustificat dreptul justițiabililor la un proces echitabil și dreptul la proprietate.

10. Potrivit autorului, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 23, 46 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea insolabilității, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

14. Curtea observă că obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă textele „incapacitate de a își executa obligațiile” și „incapacitatea de a își onora obligațiile” din articolul 2 din Legea insolabilității. Curtea admite că normele contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzei.

15. Curtea constată că articolul 2 din Legea insolabilității care conține textul contestat a mai făcut anterior obiect al controlului constituționalității (a se vedea DCC nr. 94 din 23 septembrie 2019 și DCC nr. 122 din 21 noiembrie 2019).

16. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Curtea trebuie să analizeze, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 31).

17. Curtea reține că autorul sesizării a invocat articolele 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 46 (*dreptul la proprietate privată și protecția acesteia*) din Constituție.

18. Curtea a notat în jurisprudența sa că articolele 1 alin. (3) și 4 din Constituție comportă un caracter general și reprezintă imperative care trebuie să stea la baza tuturor reglementărilor. Aceste norme nu pot fi invocate de sine stătător, ci numai în coroborare cu o altă prevedere din Constituție, care trebuie să fie aplicabilă (a se vedea DCC nr. 115 din 15 iulie 2021, § 19; DCC nr. 56 din 19 aprilie 2022, § 25). De asemenea, Curtea notează că articolul 16 din Constituție nu poate fi aplicat de sine stătător, ci doar dacă este coroborat cu un drept fundamental. Principiul nediscriminării nu constituie o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental. Acest articol operează prin completarea celorlalte dispoziții constituționale (a se vedea HCC nr. 2 din 12 ianuarie 2021, § 22).

19. Referitor la articolele 20 și 46 din Constituție, autorul excepției nu a prezentat argumente care să demonstreze caracterul contradictoriu al prevederilor contestate în raport cu normele constituționale. Curtea reține că simpla enumerare a normelor constituționale, în lipsa argumentelor care ar fundamenta pretinsa relație de contrarietate a dispozițiilor legale criticate față de acestea, nu poate fi considerată o veritabilă critică de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 65 din 13 mai 2021, §§ 16-17).

20. Curtea reiterează că articolul 23 din Constituție nu are o aplicare de sine stătătoare. Pentru a putea fi invocat standardul calității legii, trebuie să existe o ingerință într-un drept fundamental. În jurisprudența sa, Curtea a menționat că

testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental. (a se vedea DCC nr. 52 din 8 aprilie 2021, §§ 17-18; DCC nr. 170 din 4 noiembrie 2021, § 29; DCC nr. 13 din 1 februarie 2022, § 21).

21. Autorul sesizării nu și-a motivat sesizarea raportându-și argumentele la unul sau la mai multe drepturi fundamentale. Critica lui s-a bazat doar pe neclaritatea textelor contestate. Astfel, pentru că nu s-a demonstrat incidența vreunui drept fundamental, Curtea nu poate efectua o analiză a calității prevederilor contestate prin prisma articolului 23 din Constituție (DCC nr. 38 din 30 martie 2021, § 18).

22. Pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „incapacitate de a își executa obligațiile” și „incapacitatea de a își onora obligațiile” din articolul 2 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată de dl Alexandr Carapencov, administrator statutar al SRL „Avangard Mega”, în dosarul nr. 2i-19/2022, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul central.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Nicolae ROȘCA

Chișinău, 1 august 2023

DCC nr. 94

Dosarul nr. 119g/2023